

WHAT DOES E-LEARNING MEAN FOR PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES: MIXED METHOD RESEARCH

Hasan Ceyhun Can, Istanbul University-Cerrahpasa, ORCID ID: 0000-0001-7000-9172

Hamdi ÖZDEMİR, Istanbul University-Cerrahpasa, ORCID ID: 0000-0001-7684-7898

Ayşe TÜRKSOY IŞIM, Istanbul University-Cerrahpasa, ORCID ID: 0000-0001-9189-9645

Abstract

This study aims to evaluate the e-learning status of physical education teacher candidates. To this end, we chose a mixed research method that combines the qualitative and quantitative data. We used "convergent parallel design" as our research design. A total of 111 teacher candidates, 65 men and 46 women, participated in the study. To determine the sample group, we chose purposive cum convenience sampling, which is one of the purposive sampling approaches. We utilized the "personal information form," as well as "Attitude Towards e-Learning Scale" which was developed by Haznedar & Baran (2012) as the quantitative data collection tool. For the collection of the qualitative data we used the interview forms. We analyzed the obtained data through SPSS 22 package program. During the analysis of the data we conducted Kolmogorov-Smirnov test to determine the normal distribution and according to the test results we used parametric statistics methods, which are descriptive statistics, t-test for two different independent variables and One Way Anova test for more than two independent variables. We used the content analysis method in the evaluation of the qualitative data. Evaluating the quantitative findings obtained through research, the study does not find any significant difference between the mean e-learning attitude scale scores of the participants and sexuality, e-learning knowledge level, time of daily using internet, purpose of using internet. Significant difference was found in the variables of age and working out of school. Reviewing of the qualitative findings in order to support the quantitative findings, we identify four sub-themes under the e-learning main theme, which are "information status", "positive aspects", "negative aspects" and "necessity status." According to these themes, the findings demonstrate that most of the participants are informed about e-learning. Participants frequently state freedom of time and place and practicality as the positive aspects of e-learning, while stating the absence of physical class atmosphere and not being able to receive instant feedback as the negative aspects. Additionally, the participants express the necessity of e-learning in terms of enriching the course content, teaching of theoretical lessons and adapting to the age of education and training, whilst also stating that e-learning results in inefficient social interactions, lack of practical lessons and decreasing job opportunities in the field and therefore it is not a necessity during education and training.

Keywords: E-Learning, Physical Education, Mixed Method

Inönü University
Journal of the Faculty of Education
Vol 21, No 3, 2020
pp. 1374-1386
DOI: 10.17679/inuefd.811165

Article type:
Research article

Received : 15.10.2020

Accepted : 23.11.2020

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

E-learning saves time in the theoretical part of education. Moreover, as it removes physical barriers, it promises more diversity and flexibility to its users. With these opportunities it provides, it takes a place in our lives more and more day by day. In the field of education, which is one of the most important elements of digital development, the perspective of students towards e-learning is curious.

Purpose

This study aims to evaluate the e-learning status of physical education teacher candidates. For this purpose, the answers were sought of following questions.

1. What are the attitudes of physical education teacher candidates to the concept of "e-learning"?
2. What are the views of physical education teacher candidates to the concept of "e-learning" ?
3. What is the relationship between the attitude and views to the concept of "e-learning"?

Method

Therefore study aims to evaluate the e-learning status of physical education teacher candidates, to this end, we chose a mixed research method that combines the qualitative and quantitative data. We used "convergent parallel design" as our research design. A total of 111 teacher candidates, 65 men and 46 women, participated in the study. To determine the sample group, we chose purposive cum convenience sampling, which is one of the purposive sampling approaches. We utilized the "personal information form," as well as "Attitude Towards e-Learning Scale" which was developed by Haznedar and Baran (2012) as the quantitative data collection tool. For the collection of the qualitative data we used the interview forms. We analyzed the obtained data through SPSS 22 package program. During the analysis of the data we conducted Kolmogorov-Smirnov test to determine the normal distribution and according to the test results we used parametric statistics methods, which are descriptive statistics, t-test for two different independent variables and One Way Anova test for more than two independent variables. We used the content analysis method in the evaluation of the qualitative data.

Findings

Evaluating the quantitative findings obtained through research, the study does not find any significant difference between the mean e-learning attitude scale scores of the participants and sexuality, e-learning knowledge level, time of daily using internet, purpose of using internet. Significant difference was found in the variables of age and working out of school. Reviewing of the qualitative findings in order to support the quantitative findings, we identify four sub-themes under the e-learning main theme, which are "information status", "positive aspects", "negative aspects" and "necessity status." According to these themes, the findings demonstrate that most of the participants are informed about e-learning. Participants frequently state freedom of time and place and practicality as the positive aspects of e-learning, while stating the absence of physical class atmosphere and not being able to receive instant feedback as the negative aspects. Additionally, the participants express the necessity of e-learning in terms of enriching the course content, teaching of theoretical lessons and adapting to the age of education and training, whilst also stating that e-learning results in inefficient social interactions, lack of practical lessons and decreasing job opportunities in the field and therefore it is not a necessity during education and training.

Discussion & Conclusion

Considering the research findings, it is seen that the e-learning avoidance scores of the participants were lower. When looking at the total attitude scores towards e-learning, it is seen that the participants have an average attitude. There are various studies supporting the findings (Bağcı 2018; Şentürk, 2016; Behera, 2012). As a result, no significant difference was found between teacher candidates' mean scores from e-learning attitude scale and demographic characteristics. However, it is seen that most of the teacher candidates have information about e-learning and gather this information intensively with video tools. Participants are positive about e-learning as it provides easy access, supports the speed of individual learning, facilitates learning and has diversity; It was determined that they had negative thoughts due to the lack of physical class atmosphere, not being able to receive instant feedback, and lack of face-to-face communication. When the necessity of e-learning is examined, it is seen that the participants have differences of opinion.

E-ÖĞRENME BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARI İÇİN NE İFADE EDİYOR: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Hasan Ceyhan Can, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ORCID ID: 0000-0001-7000-9172
Hamdi ÖZDEMİR, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ORCID ID: 0000-0001-7684-7898
Ayşe TÜRKSOY İŞİM, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, ORCID ID: 0000-0001-9189-9645

Öz

Bu araştırma beden eğitimi öğretmen adaylarının e-öğrenme durumlarının incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaçla nicel ve nitel verilerin toplandığı karma bir araştırma modeli tercih edilmiştir. Araştırma deseni olarak "yakınsayan paralel desen" kullanılmıştır. Araştırmaya 65 erkek 46 kadın olmak üzere toplam 111 öğretmen adayı katılım sağlamıştır. Örneklem grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yaklaşımı olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, nicel bölümde araştırmacılar tarafından oluşturulan "kişisel bilgi formu" yanısıra Haznedar & Baran (2012) tarafından geliştirilen, "e-öğrenmeye yönelik tutum ölçeği" kullanılmıştır. Nitel bölümde görüşme formları kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 22 paket programında çözümlenmiştir. Verilerin analizinde normal dağılımı belirleyebilmek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve test sonucuna göre parametrik istatistik yöntemlerden yararlanılmıştır. Kullanılan yöntemler, betimsel istatistikler, iki farklı bağımsız değişkenler için t-testi ve ikiden fazla bağımsız değişkenler için tek yönlü (One way) Anova testidir. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen nicel bulgulara göre katılımcıların e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ile cinsiyet, e-öğrenme bilgi seviyeleri, internet kullanım amacı ve günlük internet kullanımları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Katılımcıların yaş ve okul dışında çalışma anlamlı farklılık saptanmıştır. Nicel bulguları desteklemesi adına elde edilen nitel bulgular incelendiğinde, e-öğrenme ana teması altında; "bilgi durumu", "olumlu yönleri", "olumsuz yönleri" ve "gereklilik durumu" olmak üzere dört alt temaya ulaşılmıştır. Bu temalar altında katılımcıların çoğunluğunun e-öğrenme hakkında bilgi sahibi oldukları görülmüştür. Katılımcılar sıklıkla, e-öğrenmenin zaman ve mekan özgürlüğü ile pratiklik konusunda olumlu yönleri olduğunu, fiziki sınıf atmosferi ve anlık dönüt alamama durumlarında ise olumsuz yönleri barındırdığını ifade etmiştir. Ayrıca katılımcılar sıklıkla, e-öğrenmenin ders içeriğini zenginleştirme, teorik derslerin işlenmesi ve eğitim-öğretim çağına ayak uydurabilmek adına gerekli olduğunu, diğer taraftan sosyal ilişki yetersizliği yaratması, uygulama dersleri eksikliği ve iş imkanlarının alanda azalması e-öğrenmenin eğitim-öğretim esnasında gerekli olmadığını ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: E-Öğrenme, Beden Eğitimi, Karma Yöntem

Inönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 21, Sayı 3, 2020
ss. 1374-1386
DOI: 10.17679/inuefd.811165

Makale türü:
Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi : 15.10.2020
Kabul Tarihi : 23.11.2020

Önerilen Atıf

Can, H. C., Özdemir, H. ve İşim, A. T. (2020). E-Öğrenme Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İçin Ne İfade Ediyor: Karma Yöntem Araştırması. *Inönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1374-1386. DOI: 10.17679/inuefd.811165

GİRİŞ

İnternet, çağımızın hızlı gelişim ve değişim gösteren en kritik unsurlarından birisidir. İnternet ile birlikte bireyler bilgiye daha hızlı ulaşabilmekte dahası zamandan ve ekonomiden tasarruf etmektedirler (Can & Tozoğlu, 2019). İnternet ile çeşitli teknolojilerin gelişimi son yıllarda eğitimde değişikliklere neden olmaktadır (Hewitt, 2018). Yaşamımıza dâhil olan yeni teknolojik ürünler öğrenmenin gelişmesine ve gerçekleşmesine katkı sağlamış bununla birlikte öğrenenlerde değişime yol açmıştır.

Son zamanlarda bilim ve teknoloji temel ihtiyaçlarımız kadar gereklidir. Günümüz teknolojisi, üretkenliğe giden yolu açmakta olup, çeşitli alanlar gibi eğitim kurumları için de tercih edilen bir araç haline gelmiştir (Behera, 2012). Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde eğitim ve öğretimin mekân ve zaman ile sınırlandırılması eleştirilmeye başlanmış ve alternatif yöntem ve yaklaşımlar tartışılmaya açılmıştır (Şentürk, 2016). Bilgi teknolojisinin hızla gelişmesiyle birlikte ise giderek daha fazla insan en son bilgileri internette öğrenmeye başlamıştır (Griff & Matter, 2013). Bilginin elektronik ortam aracılığıyla eş zamanlı ya da eş zamansız olarak zamana ve mekâna bağlı kalmadan yapılandırılması e-öğrenme olarak adlandırılmaktadır (Garrison, 2011). Literatürde çevrim içi öğrenme, teknoloji destekli öğrenme, öğrenme teknolojisi olarak da adlandırılan e-öğrenme; öğretmen ve öğrencilere öğrenme materyallerinin elektronik ortamda sunulduğu öğrenme türüdür (Dabbagh & Bannan-Ritland, 2005; Bayne, 2015).

E-öğrenme, eğitimin teorik olan kısmında zamandan ve mekândan tasarruf sağlamaktadır. Dahası fiziksel engelleri ortadan kaldırdığı için kullanıcılarına daha çok çeşitlilik ve esneklik vadetmektedir. Sağladığı bu imkânlar dâhilinde günden güne daha çok yaşamımızda yer edinmektedir. Behera (2012) göre e-öğrenme, eğitimde değişen trend haline gelmiştir. Modern teknolojilerle birlikte eğitim artık sınıfın dört duvarı ile sınırlı kalmamaktadır. E-öğrenme sistemi, öğrencileri merkeze alan aynı zamanda bilgilerini zenginleştirmeleri için olanak sağlayan yeni bir yaklaşım haline gelmiştir (Griff & Matter, 2013). Hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojisi, öğretme-öğrenme sürecinin yenilikçi yollarıyla birleştirilmektedir (Chan, Chan & Fong, 2019). Bir başka deyişle öğrenme teknolojisi kullanımı ile niteliksel bir değişikliğin yaşandığını bu değişimin öğrenme ve uygulamada daha çok katılımı teşvik ettiği söylenebilir (Kirkwood & Price, 2014). Üniversite düzeyinde meydana gelen teknolojik gelişmelerle, düşüncelerini dile getirmekten çekinen en sessiz öğrenciye bile imkan verilerek, öğrenci ve öğretmenler bir ekran aracılığıyla bir araya gelebiliyorlar (Danielson, 2004). Ayrıca, e-öğrenme etkinliği sadece teknoloji desteğine değil, aynı zamanda içeriğe ve hepsinden önemlisi öğrencilerin memnuniyeti ve tatminine dayanmaktadır (Davies, 2010). E-öğrenme, geleneksel bir sınıf ortamına göre %40-60 daha az öğrenme zamanı gerektirir. Çünkü öğrenciler kendi hızlarında öğrenebilir, geri dönüp yeniden okuyabilir, atlayabilir veya kavramları seçtikçe hızlandırabilir (World Economic Forum, 2020). Diğer taraftan bakıldığında, bilginin doğruluğunu ele alma ihtiyacı, çevrimiçi öğretimde anlamlı etkileşimin eksik olma potansiyeli ve sosyal izolasyon olasılığı bu teknolojilerin meydana getirebileceği zorluklardır (Gredler, 2017). E-öğrenmenin avantaj ve dezavantajları bulunmakta ve tartışma konusu olmaktadır.

Ülkemizde internet kullanım oranı 2020 yılı itibarıyla 16-74 yaş grubundaki bireylerde %79'dur (Türkiye İstatistik Kurumu, 2020). Yaygın kullanım görülmesine rağmen, uluslararası saygın bir kuruluşun yapmış olduğu Dijital Rekabet Sıralaması endeksine göre Türkiye, dijital rekabet gücü açısından 63 ülke arasından 52. Sırada yer almıştır (International Institute for Management Development, 2019). Bu değerlendirme sonucu ışığında, ülkemizin mevcut gücünü artırabilmek adına çeşitli alanlarda araştırmalar yapılması gerektiği söylenilebilir. Dijital gelişim ve rekabet ortamının en önemli unsurlarından olan eğitim alanında, öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik bakış açısının ne olduğu merak uyandırmaktadır. Bu araştırma kapsamında beden eğitimi öğretmen adaylarının e-öğrenmeye yönelik tutum ve görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Beden eğitimi öğretmen adaylarının "e- öğrenme" kavramına ilişkin tutumları nelerdir?
2. Beden eğitimi öğretmen adaylarının "e- öğrenme" kavramına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Elde edilecek olan "e-öğrenme" kavramına ilişkin tutum ve görüş bulguları arasındaki ilişki nedir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, araştırma grubuna, verilerin toplanmasına ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırma modeli olarak nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı "karma yöntem araştırması" tercih edilmiştir. Karma yöntem araştırmaları farklı yöntemlerle toplanan verilerin birbirlerini teyit amacıyla kullanılması ve bu şekilde sonuçların inandırıcılığının daha güçlü olmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Araştırma deseni olarak "yakınsayan paralel desen" kullanılmıştır. Bu desende, eşit öneme sahip olan nitel ve nicel veriler eş zamanlı olarak toplanır, ayrı ayrı analiz edilir ve son aşamada nicel ve nitel bulgular aralarındaki benzerlik ve farklılıklar açısından kıyaslanıp yorumlanarak araştırmanın ana amacı doğrultusunda daha iyi bir kavrayışa ulaşılmaya çalışılır (Creswell & Plano Clark, 2014).

Araştırma Grubu

Araştırma grubu İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırma grubu belirlenirken, amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabılır durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme olası olmayan bir örnekleme yaklaşımı olup çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılması (Büyükoztürk, Kılıç, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2018) iken kolay ulaşılabılır durum örnekleme yönteminde, araştırmacı yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir örnekleme grubu seçer. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Araştırmaya katılan katılımcılara ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Demografik Özellikler

Demografik Özellikler	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Cinsiyetiniz Nedir?	Erkek	65	58,6
	Kadın	46	41,4
E-öğrenme bilgi seviyesi	Yetersiz	25	22,5
	Orta düzey	36	32,4
	Yeterli	50	45,0
Okul Dışında Çalışıyor Musunuz?	Evet	51	45,9
	Hayır	60	54,1
Yaşınız Nedir?	18 yaş	36	32,4
	19-21 yaş arası	56	50,5
	22 yaş ve üzeri	19	17,1
İnternet Kullanım Amacınız Nedir?	Eğitim/Araştırma	21	18,9
	Sosyal medya/İletişim	29	26,1
	Birden Fazla Amaç	61	55,0
Günlük İnternet Kullanımınız Nedir?	3 saate kadar	39	35,1
	3-5 saat arası	43	38,7
	5 saat ve üzeri	29	26,1

Demografik özelliklerine ilişkin tablo incelendiğinde, 65 erkek (%58,6) 46 kadın (%41,4) olmak üzere toplam 111 kişinin katılım sağladığı görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu e-öğrenmeye yönelik bilgi seviyelerinin yeterli düzeyde (%45,0) olduğunu ifade etmektedir. Katılımcılardan 51 kişi (%45,9) okul dışında çalışırken, 60 kişi (%54,1) okul dışında bir işte çalışmamaktadır. Yaş durumlarına bakıldığında, katılımcılardan 18 yaşında (%32,4) 36 kişinin, 19-21 yaş arasında (%50,5) 56 kişinin, 22 yaş ve üzerinde (%17,1) ise 19 kişinin olduğu görülmektedir. Katılımcılardan 21 kişi eğitim/araştırma (%18,9), 29 kişi sosyal medya/iletişim (%26,1) ve 61 kişi birden fazla amaçla (%55,0) internet kullanımını gerçekleştirdiklerini ifade etmiştir. Günlük olarak katılımcılardan 39 kişi 3 saate kadar (%35,1), 43 kişi 3-5 saat arasında (%38,7) ve 29 kişi 5 saat ve üzerinde (%26,1) internet kullanımı gerçekleştirmektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak, nicel bölümde araştırmacılar tarafından oluşturulan "kişisel bilgi formu" yanı sıra Haznedar & Baran (2012) tarafından geliştirilen "e-öğrenmeye yönelik tutum ölçeği" kullanılmıştır. E-öğrenmeye yönelik genel tutum ölçeği, 20 maddeden oluşmakta olup 5'li likert tipindedir. Ölçek tek veya iki faktörlü olarak kullanılabilir. Araştırmacılar ölçeğin alfa katsayısını, 10 olumlu madde için 0,93 ve 10 olumsuz madde için 0,84 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki toplam 20 madde için alfa 0,93 olarak bulunmuştur (Haznedar & Baran, 2012). İki faktörlü olarak araştırma sürecinde kullanılan ölçek için

Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı alt boyutlardan E-Öğrenmeye Yatkınlık için 0,95, E-Öğrenmeden Kaçma için 0,88, ölçek toplam güvenilirlik katsayısı ise 0,93 olarak hesaplanmıştır.

Nitel veriler toplanırken ise nicel bölümünü destekleyen, araştırmacıya konu ile ilgili daha ayrıntılı bilgi elde etme fırsatı sunan araştırmacılar tarafından oluşturulan "görüşme formları" kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış olarak düzenlenen formlar hazırlandıktan sonra uzman görüşüne başvurulmuştur. Gerekli görülen düzenlemeler yapıldıktan sonra forma son hali verilmiştir. Form içerisinde; "Daha önce e-öğrenmeyi kullandınız mı? (cevabınız evet ise lütfen ne şekilde olduğunu belirtiniz), E-öğrenme sizce öğrenmeyi daha kullanışlı bir hale getirir mi? Niçin?, E-öğrenmenin sizce avantajları ve dezavantajları nelerdir?, Beden eğitimi ve spor öğretiminde e-öğrenme mümkün olabilir mi? Ne düşünüyorsunuz?, Beden eğitimi ve spor öğretiminde e-öğrenme ortamlarını neden tercih ederdiniz? Açıklayınız, Beden eğitimi ve spor da e-öğrenmenin gerekliliği hakkında düşünceleriniz nelerdir?" gibi temel sorular yer almış bu sorulara ek olarak alan dışına çıkılmaması kaydıyla ek sorular yöneltilmiştir. Katılımcılardan veri elde etme süreci, gönüllülük esasına dayanılarak, örneklem grubu içerisinde seçilen 11 kişi ile gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen nicel verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Nicel veriler analiz edilirken öncelikle, verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve bu testten elde edilen p değerleri incelendiğinde dağılımın normal olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Test sonucuna göre parametrik istatistik yöntemlerden yararlanılmıştır. Kullanılan yöntemler, betimsel istatistikler, iki farklı bağımsız değişkenler için *t-testi* ve ikiden fazla bağımsız değişkenler için *tek yönlü Anova* testidir. Tek yönlü varyans analizi sonunda farkın kaynağını tespit etmek amacıyla post-hoc testlerinden Scheffe ve LCD testi uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Analiz yapılırken öncelikle mülakat kayıtları metin haline dönüştürülmüştür. Yapılan analizler neticesinde kodlara ulaşılmış bu kodlar kategorize edildikten sonra temalar altında toplanmıştır. Bununla birlikte, toplanan veriler frekanslarına göre sıralanarak tablo oluşturulmuştur. Nitel kısmın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak adına, araştırmacıların ayrı ayrı elde ettikleri sonuçlar karşılaştırılmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) görüş birliği ve görüş ayrılığı formülü kullanılmıştır [Güvenilirlik = Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) X 100]. Bu formül sonucuna göre çalışmanın ortalama güvenilirliği .85 olarak belirlenmiştir. Miles ve Huberman'a (1994) göre % 70'in üzerindeki güvenilirlik hesaplamalarının sonuçları güvenilir olarak kabul edildiğinden dolayı veri analizinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde nicel ve nitel verilerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Nicel Bulgular

Araştırma kapsamında, beden eğitimi öğretmen adaylarının e-öğrenme tutumlarını belirleyebilmek adına tercih edilen tutum ölçeği, katılımcıların cinsiyet, yaş, e-öğrenme bilgi seviyesi, okul dışında çalışma, günlük internet kullanımı ve internet kullanım amacı durumlarına göre incelenmiş olup toplanan nicel verilere ait tablolar ve açıklamalarına bu bölümde yer verilmiştir.

Tablo 2. E-Öğrenmeye Yönelik Genel Tutum Puanlarının Karşılaştırılması

E- Öğrenmeye Yönelik Genel Tutum Ölçeği	N	X	Ss
E-Öğrenmeye Yatkınlık	111	3,57	.962
E-Öğrenmeden Kaçma	111	3,14	1.11
Toplam Puan	111	3,34	.996

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların e-öğrenmeye yatkınlık puanlarının e-öğrenmeden kaçma puanlarından yüksek olduğu gözlemlenmektedir. E-Öğrenmeye yönelik toplam tutum puanlarına bakıldığında, katılımcıların orta düzeyde tutum sergiledikleri görülmektedir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile E-öğrenme Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	Ss	t	P
E-Öğrenmeye Yatkınlık	Erkek	65	37,2154	10,95801	1,680	,096
	Kadın	46	33,6304	11,23558		
E-Öğrenmeden Kaçma	Erkek	65	31,6308	10,48298	,611	,542
	Kadın	46	30,3913	10,57351		

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Dışında Çalışma Durumları ile E-öğrenme Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Alt Boyutlar	Çalışma Durumu	N	X	Ss	t	P
E-Öğrenmeye Yatkınlık	Evet	51	33,0980	11,60733	-2,335	,021*
	Hayır	60	37,9667	10,35140		
E-Öğrenmeden Kaçma	Evet	51	29,4706	10,16337	-1,534	,128
	Hayır	60	32,5167	10,64447		

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin okul dışında çalışma durumları ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında E-Öğrenmeye Yatkınlık boyutunda, okul dışında bir işte çalışmayan bireylerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Diğer taraftan E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin E-öğrenme Bilgi Seviyeleri ile E-öğrenme Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Bilgi Seviyesi	N	X	Ss	F	P	Fark
E-Öğrenmeye Yatkınlık	Yetersiz	25	35,6800	11,11201	,007	,993	--
	Orta düzey	36	35,5833	11,45519			
	Yeterli	50	35,8600	11,20679			
E-Öğrenmeden Kaçma	Yetersiz	25	31,5600	10,27570	,028	,972	--
	Orta düzey	36	31,0000	10,52616			
	Yeterli	50	30,9800	10,77315			

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin e-öğrenme bilgi seviyeleri ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşları ile E-öğrenme Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Yaş	N	X	Ss	F	P	Fark
E-Öğrenmeye Yatkınlık	18 yaş	36	39,9444	9,87043	4,004	,021*	1>2,3
	19-21 yaş arası	56	33,6964	11,46524			
	22 yaş ve üzeri	19	33,7368	10,86709			
E-Öğrenmeden Kaçma	18 yaş	36	31,8889	11,02148	,142	,868	--
	19-21 yaş arası	56	30,7321	10,55288			
	22 yaş ve üzeri	19	30,7895	9,71013			

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında, E-Öğrenmeye Yatkınlık boyutunda 18 yaşındaki katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Günlük İnternet Kullanımları ile E-öğrenme Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Günlük İnternet Kullanımı	N	X	Ss	F	P	Fark
--------------	---------------------------	---	---	----	---	---	------

E-Öğrenmeye Yatkınlık	3 saate kadar	39	36,4615	10,98766	,744	,478	--
	3-5 saat arası	43	36,5349	9,88589			
	5 saat ve üzeri	29	33,5517	13,13824			
E-Öğrenmeden Kaçma	3 saate kadar	39	33,3846	10,00425	2,368	,098	--
	3-5 saat arası	43	31,2558	9,73480			
	5 saat ve üzeri	29	27,8621	11,67024			

Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin günlük internet kullanımları ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık elde edilmemiş olmasına rağmen E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda, 3 saate kadar internet kullanan katılımcıların puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin İnternet Kullanım Amaçları ile E-öğrenme Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin Anova Değerleri

Alt Boyutlar	İnternet Kullanım Amaç	N	X	Ss	F	P	Fark
E-Öğrenmeye Yatkınlık	Eğitim/Araştırma	21	37,3810	10,84655	,639	,530	--
	Sosyal medya/İletişim	29	36,7931	10,26568			
	Birden Fazla Amaç	61	34,6557	11,72445			
E-Öğrenmeden Kaçma	Eğitim/Araştırma	21	31,8095	9,88240	1,271	,285	--
	Sosyal medya/İletişim	29	33,4483	9,52285			
	Birden Fazla Amaç	61	29,7705	11,05651			

Tablo 8 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin internet kullanım amaçları ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık görülmemiş olmasına rağmen, E-Öğrenmeye Yatkınlık boyutunda Eğitim/Araştırma amaçlı internet kullanan, E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda ise Sosyal medya/İletişim amaçlı internet kullanan öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nitel Bulgular

Katılımcıların e-öğrenmeye yönelik tutumlarını belirleyebilmek için toplanan nicel verileri desteklemesi adına, araştırmacılar tarafından oluşturulan ölçme aracının katılımcılara uygulanması sonucunda elde edilen verilerin içerik analizine tabi tutulmasıyla e-öğrenme ana teması altında; "bilgi durumu", "olumlu yönleri", "olumsuz yönleri" ve "gereklilik durumu" olmak üzere dört alt tema ortaya çıkmıştır. Tema ve alt temalar ile kod ve frekans bilgisi aşağıda yer alan tabloda verilmiştir. Ek olarak örnek katılımcı görüşlerine de açıklamalarda yer verilmiştir. Görüşlere yer verilirken, katılımcılar "Ö" koduyla kodlanmış ve yanlarında cinsiyet (erkek için 'E', kadın için 'K') ile yaş bilgisi verilmiştir. Görüşlerinin sonunda ise parantez içinde en yoğun olarak belirttikleri koda yer verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcı E-öğrenme Durumlarına İlişkin Tema, Alt Temalar ve Kodlar

Tema	Alt Temalar	Kodlar	f
E- Öğrenme	Bilgi Edinme Durumu	Video araçları	4
		Hobi amaçlı	2
		Eğitim gereçleri	1
		Bilgim yok	5
		Zaman ve mekân özgürlüğü	10
	Olumlu Yönleri	Pratiklik	9
		Kolay erişim/ulaşılabilirlik	6
		Bireysel öğrenme hızı	4
		Öğrenmeyi kolaylaştırma	3
		Çeşitlilik olanağı	3
	Olumsuz Yönleri	Fiziki sınıf atmosferi	9
		Anlık dönüt alamama	6
		Yüz yüze iletişim eksikliği	4
		Alışagelmemiş dışı/benimsememe	4
		Motivasyon sorunu	3
Gereklilik Durumu	Uygulama yetersizliği	2	
	Ders içeriği zenginleştirme	9	
	Gerekli	8	
	Teorik dersler	8	
	Çağa ayak uydurmak	7	

	Ekonomiklik	4
	Kişiselleştirme olanağı	4
	Sosyal ilişki yetersizliği	4
Gerekli değil	Uygulama dersleri eksikliği	3
	İş imkanının azalması	1

E-öğrenme teması altında, ilk alt tema olan bilgi durumu teması incelendiğinde, e-öğrenme hakkında bilgi sahibi olan kişilerin bu bilgiyi video araçları, hobi amaçları ve eğitim gereçlerinden elde ettikleri görülmektedir.

Katılımcılara göre e-öğrenmenin birçok olumlu yönü bulunmaktadır. Bunların başında zaman-mekân özgürlüğü sunması ve pratik olması gelmektedir. Bunları takiben; kolay erişim sağlanabilmesi, bireysel öğrenme hızını desteklemesi, öğrenmeyi kolaylaştırıcı özellikleri ve çeşitlilik olanağı sunması e-öğrenmenin katılımcılar tarafından ifade edilen olumlu yönlerindedir. Konuyla ilgili katılımcı görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Ö2 (E, 19): *"...günümüzün en sık yaşanan problemi zaman yönetimidir bu sebepten en ihtiyaç olan şey hızdır. Bilgiye bu kadar kolay ulaşmak herkes için daha uygun olacaktır."* (Zaman ve mekân özgürlüğü)

Ö5 (K,18): *"...bilgi paylaşımını, kendi istediğimiz zaman ve ortamda dilediğimizce öğrenebilecek olmak, büyük bir avantajdır..."* (Zaman ve mekân özgürlüğü)

Ö7 (E,20): *"Belli bir açıdan daha kullanışlı bir görünüm kazandırabilir. Eğitim kurumlarına ulaşım noktasında yaşanan zorluklar ve eğitim kurumlarının sağlayabildiği konfor alanının her yerde eşit düzeyde olamaması sonucunda günümüz çağında merkezi görev gören teknolojinin de dahilinde e-öğrenme ucuz ve sorunsal düşük avantajlar getirebilir."* (Kolay erişim/ulaşılabilirlik)

Ö8 (E,21): *"Öğrenme yolunu daha pratik hale getirir. Bilgiye hemen ulaşılmasından kaynaklı kullanışlı olduğu da söylenebilir..."* (Pratiklik)

E-öğrenmenin katılımcılar tarafından ifade edilen olumsuz yönlerine bakıldığında katılımcılar en fazla fiziki sınıf atmosferi eksikliğine vurgu yapmışlardır. Bununla birlikte anlık dönüt alamama, yüz yüze iletişim eksikliği, kolay benimsenemeyecek olması, yaşanılacak motivasyon sorunları ve uygulama ders içeriklerinin e-öğrenme kapsamında yetersizlik yaşatacağını vurgulamışlardır. Konuyla ilgili katılımcı görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Ö4 (K,19): *"Sınıf içi kaynaşmayı engeller. Sosyallik azalır. Dolayısıyla okul ortamında fazla bulunulamadığı için okulla ilişkili olayların takibi zorlaşır. Bireyler fiziksel iletişim ve ortamlardan uzaklaşırlar..."* (Fiziki sınıf atmosferi)

Ö8 (E,21): *"...öğrencilerin anlamadıkları bir konuyu bizzat öğretmene sormalarının ve geri bildirim anında almalarının daha sağlıklı olacağı kanaatindeyim..."* (Anlık dönüt alamama)

Ö9 (K,20): *"Beden eğitimi ve spor dersi uygulama isteyen ve disiplin gerektiren derstir. E- öğrenme üstünden uygulama dersi gerçekleştiremeyeceği için mümkün olamayacağını düşünüyorum sadece yazı üstünden anlatılması bu dersin amacını etkiler, aktifliğini yitirir."* (Uygulama yetersizliği)

Ö11(K,21): *"...e-öğrenme ile eğitime daha rahat erişip, zamandan tasarruf sağlayabiliriz. Fakat öğrenme sırasında alışlagelmiş sınıf ortamı güvenliğini vermesi zaman alabilir."* (Alışlagelmiş dışı/benimsememe)

E-öğrenmenin gereklilik durumu incelendiğinde, katılımcıların e-öğrenmenin beden eğitimi alanında gerekli olup olmadığı ile ilgili fikir ayrılıkları yaşadıkları görülmektedir. E-öğrenmenin gerekli olduğunu düşünen katılımcılar neden olarak; ders içeriğinin zenginleşecek olması, teorik dersler için kullanılabilir olması, eğitim-öğretim çağına ayak uydurabilmek, birçok açıdan ekonomiklik sağlaması ve kişiselleştirme olanağı sunmasını göstermektedirler. Diğer taraftan sosyal ilişki yetersizliği yaratması, uygulama dersleri eksikliği ve iş imkanlarının alanda azalması e-öğrenmenin eğitim-öğretim esnasında gerekli olmadığını vurgulayan katılımcıların sundukları sebeplerdir. Konuyla ilgili katılımcı görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Ö3 (E,20): *"...çok fazla teorik bilgi üretiliyoruz. Bu öğrenimin kuvvetlenebilmesi için teorik derslerde öğrencilerin daha fazla dikkatini çekmeliyiz. Asıl işimiz beden eğitiminin uygulama kısmında gerçekleşmekte..."* (Teorik dersler)

Ö5 (K,18): *"Beden eğitimi özelinde bir gerekliliği olduğunu düşünmüyorum, daha çok dersin anlamını yitirmesine sebep olur. Buna sebep olarak uygulama derslerinin çevrimiçi ortamda karşılanamayacak olması gösterilebilir."* (Uygulama dersleri eksikliği)

Ö7 (E,20): *"İnsanın davranışlarını yaşadığı koşullar belirler ve buna istinaden günümüzün bize getirdiği teknoloji çağının gerektiği gelişimin temel yapı taşlarından olan eğitimin içine teknolojinin çok daha büyük etkiyle entegre olmasını zorunlu kılar."* (Çağa ayak uydurmak)

Ö8 (E,21): *"Bazen tek öğretmen bütün öğrenciler için yetersiz kalabilir ve öğrenci dilediği takdirde e-öğrenme yoluyla bilgilere rahatça ulaşabilir bu açıdan verimli bir sistem olurdu."* (Ekonomiklik)

Ö10 (E,21): *"...spor sektörü için işlerin azalmasına neden olur. Çünkü daha az öğretmen, daha az antrenör birden çok kişinin yapacağı işi bir platform aracılığıyla yapabilir."* (İş imkanının azalması)

Ö11 (K,21): *"...sosyal yönü ağır olan beden eğitiminin bu yönü eksik kalabilir."* (Sosyal ilişki yetersizliği)

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma beden eğitimi öğretmen adaylarının e-öğrenme durumlarının incelenmesini amaçlamıştır. Bu amaçla nicel ve nitel verilerin toplandığı karma bir araştırma modeli tercih edilmiştir. E-öğrenme bilgi seviyelerinin yeterli düzeyde çoğunluk gösterdiği belirlenen, 65 erkek 46 kadın olmak üzere toplam 111 kişinin katılım sağlamıştır.

Araştırma bulgularına bakıldığında, katılımcıların e-öğrenmeye yatkınlık puanlarının e-öğrenmeden kaçma puanlarından yüksek olduğu gözlemlenmektedir. E-Öğrenmeye yönelik toplam tutum puanlarına bakıldığında ise katılımcıların orta düzeyde tutum sergiledikleri görülmektedir. Bulguları destekler nitelikte, Bağcı (2018) öğretmen adaylarının, Şentürk (2016) ve Behera (2012) ise öğretmenlerin e-öğrenme yönelik orta düzeyde bir tutum sergilediklerini ifade etmektedirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile e-öğrenme tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Alanyazında erkek öğrencilerin puan ortalamalarının kadın öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu sonuçları dikkat çekmektedir (Aras, 2019; Şentürk, 2016; Zabadi & Al-Alawi, 2016; Tekinarslan, 2008; Işıksar & Akşar, 2003; Orhan & Akkoyunlu, 2003).

Öğrencilerin okul dışında çalışma durumları ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında E-Öğrenmeye Yatkınlık boyutunda, okul dışında bir işte çalışmayan bireylerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu bulgunun sebebi olarak, çalışmayan bireylerin daha fazla serbest zamana sahip olduklarından dolayı teknolojiyi yakından takip edecek ve deneyecek zamanı bulabildikleri düşünülebilir. E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda ise anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. E-öğrenme öğretim tasarımını etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik yapılan bir çalışmada, çalışma süresinin anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir (Bayraktar, 2014).

Araştırmaya katılan öğrencilerin e-öğrenme bilgi seviyeleri ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin yaş düzeylerine bakıldığında, E-Öğrenmeye Yatkınlık boyutunda 18 yaşındaki katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Daha genç olan katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık oluşması, giderek yeni neslin teknolojik gelişmelerin içerisinde kendisini bulmasıyla açıklanabilir. E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda ise anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Alanyazında yaş değişkeninin istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı çalışmalar mevcuttur (Aras 2020; Rhema & Miliszewska, 2014).

Öğrencilerin günlük internet kullanımları ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Araştırma bulgularına paralel olarak, öğretmen adaylarının internet kullanım süreleri ile e-öğrenme tutumları arasında anlamlı bir farklılık saptanmayan çalışmalar mevcuttur (Bağcı, 2018; Korucu & Ertekin, 2020). Anlamlı farklılık elde edilmemiş olmasına rağmen E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda, 3 saate kadar internet kullanan katılımcıların puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. E-öğrenmeden daha düşük kaçma tutumu gösteren internet kullanımı yüksek bireylerin aşına oldukları bu sistem üzerinden eğitimlerini de sürdürmek isteyebilecekleri sebep olarak düşünülebilir.

Son nicel araştırma bulgusu olarak öğrencilerin internet kullanım amaçları ile e-öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı farklılık elde

edilmemesine rağmen, E-Öğrenmeye Yatkınlık boyutunda Eğitim/Araştırma amaçlı internet kullanan, E-Öğrenmeden Kaçma boyutunda ise Sosyal medya/iletişim amaçlı internet kullanan öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Benzer olarak, Soydan (2015) ve Özdemir (2016) çalışmalarında üniversite öğrencilerinden büyük çoğunluğunun interneti en çok sosyal medya için kullandığını ifade etmiştir.

Nicel bulguları desteklemesi adına elde edilen nitel bulgular incelendiğinde, e-öğrenme ana teması altında; "bilgi durumu", "olumlu yönleri", "olumsuz yönleri" ve "gereklilik durumu" olmak üzere dört alt temaya ulaşılmıştır.

E-öğrenme teması altında, ilk alt tema olan bilgi durumu teması incelendiğinde, e-öğrenme hakkında bilgi sahibi olan kişilerin bu bilgiyi video araçları, hobi amaçları ve eğitim gereçlerinden elde ettikleri görülmektedir. Katılımcılara göre e-öğrenmenin birçok olumlu yönü bulunmaktadır. Bunların başında zaman-mekân özgürlüğü sunması ve pratik olması gelmektedir. Bunları takiben; kolay erişim sağlanabilmesi, bireysel öğrenme hızını desteklemesi, öğrenmeyi kolaylaştırıcı özellikleri ve çeşitlilik olanağı sunması e-öğrenmenin katılımcılar tarafından ifade edilen olumlu yönlerindedir.

E-öğrenmenin olumsuz yönlerine bakıldığında katılımcılar en fazla fiziki sınıf atmosferi eksikliğine vurgu yapmışlardır. Bununla birlikte anlık dönüt alamama, yüz yüze iletişim eksikliği, katılımcıları tarafından kolay benimsenemeyecek olması, yaşanılacak motivasyon sorunları ve uygulama ders içeriklerinin e-öğrenme kapsamında yetersizlik yaşatacağını vurgulamışlardır. Bir çalışma bulgusunda çevrimiçi derslere öğrencilerin yeterli ilgiyi göstermedikleri; rehberlik eksikliği veya hayal kırıklığına neden olan koşullardan ötürü e-öğrenmeyi dikkate almadıkları ortaya konulmuştur (Erarslan & Topkaya, 2017). Öğretmen adaylarının derslere yönelik memnuniyet düzeylerini etkileyen etmenlere bakıldığında cinsiyetlerinin, kullanılan materyallerin ve iletişim araçlarının etkilediği görülmektedir (Bağcı, 2018). Algılanan en önemli engeller arasında öğrencilerin zayıf internet erişimi ve e-öğrenme konusunda eğitim ve e-öğrenme için öğretim tasarımı eksikliği olduğu ifade edilmiştir (Panda & Mishra, 2007).

E-öğrenmenin gereklilik durumu incelendiğinde, katılımcıların fikir ayrılıkları yaşadıkları görülmektedir. E-öğrenmenin gerekli olduğunu düşünen katılımcılar neden olarak; ders içeriğinin zenginleşecek olması, teorik dersler için kullanılabilir olması, eğitim-öğretim çağına ayak uydurabilmek, birçok açıdan ekonomiklik sağlaması ve kişiselleştirme olanağı sunmasını göstermektedirler. Fırat & Güney (2020), açık öğretim sisteminde uzaktan eğitim gören öğrenciler üzerinde yürüttükleri çalışmalarında öğrencilerin yaklaşık %81'inin kendi kendine öğrenme fırsatı yakaladıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %74'ü bu sayede teknoloji kullanım becerilerini arttırdıklarını ve bunun toplumda dijital dönüşüme katkı sağladığını vurgulamışlardır. Bu çalışma bulguları ışığında uzaktan sağlanacak eğitimlerin dijital okuryazarlık seviyesinin gelişimine ve toplumsal hayat içerisindeki meydana gelen dijital değişimlere daha kolay uyum sağlamayı sağladığı söylenebilir.

E-öğrenmenin sosyal ilişki yetersizliği yaratması, uygulama dersleri eksikliği ve iş imkanlarının alanda azalması e-öğrenmenin eğitim-öğretim esnasında gerekli olmadığını vurgulayan katılımcıların sundukları sebeplerdir. Öğrencilerin teknolojik kaygıları, kendi hızına uygun olma, öğretmenlerin e-öğrenmeye yönelik tutumları, multimedya destekli öğretim fayda ve kolaylıkları gibi durumlar öğrencilerin etkili bir öğrenme aracı olarak e-öğrenmeye yönelik tutumlarını etkileyen başlıca faktörlerdir (Liaw, Huang & Chen, 2007; Sun ve arkadaşları 2008). Nitekim Yıldız (2020) çalışmasında, çevrimiçi öğrenme toplulukları kurulurken davranış ve iletişim kurallarının net olmasının ve eğitimcilerin bu kuralları uygulamalarının gerektiğine vurgu yapmıştır. Buna ek olarak çevrimiçi gerçekleşen eğitimlerde ders boyunca materyallerin var olması ve uygulamalara geri bildirim verilmesi gerektiğini de ifade etmiştir. Bu tür problemler yaşanması veya yaşanabilecek olması katılımcıların e-öğrenmeyi gerekli bulmamasına sebep olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının e- öğrenme tutum ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları ile demografik özellikler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bununla birlikte, öğretmen adaylarından çoğunluğun e-öğrenme hakkında bilgi sahibi oldukları ve bu bilgileri video araçları ile yoğunluklu olarak topladıkları görülmektedir. E-öğrenme hakkında katılımcılar, kolay erişim sağlaması, bireysel öğrenme hızını desteklemesi, öğrenmeyi kolaylaştırıcı özellikleri ve çeşitlilik olanağına sahip olmasından dolayı olumlu; fiziki sınıf atmosferi eksikliği, anlık dönüt alamama, yüz yüze iletişim eksikliği gibi sebeplerden ötürü ise olumsuz

düşüncelere sahip oldukları saptanmıştır. E-öğrenmenin gereklilik durumu incelendiğinde, katılımcıların fikir ayrılıkları yaşadıkları görülmektedir.

Öneriler

Araştırma sonuçları ele alındığında, ölçülmesi amaçlanan durum ve alt amaçların daha geniş gruplarda çalışılması önerilebilir. Bununla birlikte e-öğrenmenin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü derslerinde kullanıldığında ne tür çıktıları olacağına incelenmesi, öğrencilerde ortaya çıkaracağı etkilerin dönemsel olarak incelenmesi de önerilebilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa kurumdan (2020-111) etik izin alınmıştır.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Aras, E. (2019). *Spor Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Akademik Personel ve Spor Eğitimi Gören Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Bağcı, H. (2018). Investigation of the Satisfaction Levels of Teacher Candidates towards E-Courses. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 17(3), 65-72.
- Bayne, S. (2015). What's the Matter with 'Technology-Enhanced Learning'? *Learning, Media and Technology* 40 (1): 5–20.
- Bayraktar, O. (2014). E-Öğrenme Öğretim Tasarımını Etkileyen Faktörler ve Tasarım Algısıyla İlgisi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (31), 47-67. DOI: 10.31795/baunsobed.663900
- Behera, S. K. (2012). An Investigation Into the Attitude of College Teachers Towards E-Learning in Purulia District of West Bengal, India. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 13 (3), 152-160.
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, S., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Can, H.C. & Tozoğlu, E. (2019). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Spor Eğitim Dergisi*, 3 (3), 102-118.
- Chan, C.S., Chan, Y. T. & Fong A. H (2019): Gamebased E-Learning for Urban Tourism Education Through An Online Scenario Game. *International Research in Geographical and Environmental Education*, DOI: 10.1080/10382046.2019.1698834
- Creswell, J. W. & Clark, V. L. P. (2014). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. California: SAGE Publications, Inc.
- Dabbagh, N. & Bannan-Ritland, B. (2005). *Online Learning: Concepts, Strategies, And Application*. Prentice Hall.
- Danielson, M. M. (2004). A Theory of Continuous Socialization for Organizational Renewal. *Human Resource Development Review*, 3(4), 354–384.
- Davies, S. (2010). *Effective Assessment in A Digital Age A Guide to Technology-Enhanced Assessment and Feedback* (JISC e-Learning Programme). United Kingdom: Higher Education Funding Council for England (HEFCE), Joint Information Systems Committee (JISC) e-Learning Programme.
- Erarslan, A. & Topkaya, E. Z. (2017). EFL Students' Attitudes Towards E-Learning and Effect of an Online Course on Students' Success in English. *Literacy*, 3(2).
- Fırat, M. & Güney, Y. (2020). Açıköğretim'in toplumda dijital dönüşüm işlevi. *AUAd*, 6(1), 53-62.
- Gredler, M. (2017). *Öğrenme ve Öğretme Kuramdan Uygulamaya* (Çev. Ed. Polat, Ö.). Ankara: Nobel.

- Griff E.R., Matter S.F. (2013) Evaluation of an Adaptive Online Learning System. *British Journal of Educational Technology*, vol. 44, no. 1, pp. 170-176. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-8535.2012.01300.x>
- Haznedar, Ö. & Baran, B. (2012). Eğitim Fakültesi Öğrencileri İçin E-Öğrenmeye Yönelik Genel Bir Tutum Ölçeği geliştirme çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2), 42-59.
- Hewitt T.W. (2018). Eğitimde Program Geliştirme: Neyi Neden Öğretiyoruz (S. Arslan Çev.Edt.). Ankara: Nobel.
- International Institute for Management Development [IMD], (2019). *World Competitiveness ranking 2019 One Year Change*. <https://www.imd.org/contentassets/6b85960f0d1b42a0a07ba59c49e828fb/one-year-changevertical.pdf> adresinden 5 Eylül 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Işıksal, M. & Aşkar, P. (2003). İlköğretim Öğrencileri için Matematik ve Bilgisayar Öz-Yeterlik Algısı Ölçekleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25: 109-118.
- Kirkwood, A., & L. Price. 2014. Technology-Enhanced Learning and Teaching in Higher Education: What is 'Enhanced' and How Do We Know? A Critical Literature Review. *Learning, Media and Technology*, 39 (1): 6-36.
- Korucu, A. T. & Ertekin, H. (2020). Kpss Kursunda Eğitim Gören Aday Öğretmenlerin E-Öğrenmeye Yönelik Tutumları. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 100-113.
- Liaw, S. S., Huang, H. M., & Chen, G. D. (2007). Surveying Instructor and Learner Attitudes Toward E-Learning. *Computers & Education*, 49(4), 1066-1080.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Orhan, F. & Akkoyunlu, B. (2003). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Öz Yeterlik İnancı ile Demografik Özellikleri Arasındaki İlişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 2 (3), 11. 145.
- Özdemir, G. (2016). *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Depresyon Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi* (Uzmanlık tezi). Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Panda, S. & Mishra, S. (2007). E-Learning in a Mega Open University: Faculty attitude, barriers and motivators, *Educational Media International*, 44:4, 323-338, DOI: [10.1080/09523980701680854](https://doi.org/10.1080/09523980701680854)
- Rhema, A. & Miliszewska, I. (2014). Analysis of student attitudes towards e-learning: The case of engineering students in Libya. *Informing Science and Information Technology*, 11, 169-190. Retrieved from <http://iisit.org/Vol11/IISITv11p169-190Rhema0471.pdf>
- Sun, P. C., Tsai, R. J., Finger, G., Chen, Y. Y. & Yeh, D. (2008). What Drives A Successful E-Learning? An Empirical Investigation of the Critical Factors Influencing Learner Satisfaction. *Computers & Education*, 50, 1183-1202.
- Soydan, Z. M. (2015). *Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı İle Depresyon ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki* (Yüksek Lisans Tezi), Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şentürk, C. (2016). Öğretmenlerin E-Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Journal of International Social Research*, 9(43).
- Tekinaraslan E. (2008). Eğitimciler İçin Temel Teknoloji Yeterlilikleri Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 7(26): 186-205.
- Türkiye İstatistik Kurumu, (2020). <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33679> adresinden 29 Eylül 2020 tarihinde erişilmiştir.
- World Economic Forum, 2020. <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/coronavirus-education-global-covid19-online-digital-learning> adresinden 4 Eylül 2020 tarihinde erişilmiştir.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin
- Yıldız, E. (2020). Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarında Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Topluluk Hissine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(1), 180-205. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.9m
- Zabadi, A.M. & Al-Alawi, A.H. (2016). University Students' Attitudes towards E-Learning: University of Business & Technology (UBT)-Saudi Arabia-Jeddah: A Case Study. *International Journal of Biometrics*, 11, 286.

İletişim/Correspondence

Arş. Gör. H. Ceyhan CAN
ceyhuncan@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Hamdi ÖZDEMİR
hamdiozdemir@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Ayşe TÜRKSOY İŞİM
ayse.turksoy@istanbul.edu.tr